

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Історія світової культури

Освітній ступінь	Бакалавр	Курс	3
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Семестр	5,6
Освітньо-професійна програма	Музична режисура		
Статус	обов'язкова	ECTS	3,5
		Годин	105
		Лекції	34
		Семінари	34
		Самостійна робота	37
Форма контролю	Залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Северінова Марина Юріївна, в.о.професора, доктор мистецтвознавства
Профіль викладача	https://us02web.zoom.us/j/5683119455
e-mail	mseverinchik@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Основна мета навчальної дисципліни «Історія світової культури» - дослідити і реконструювати культурно-історичний процес, висвітлити елементи теорії культури - проблеми етносу, мови, інтерпретації понять і термінів процесу наукової і художньої культури.

Завдання навчальної дисципліни - залучити студентів до складних науково-теоретичних дискусій, які надають лекціям з історії світової культури творчо-наукового характеру, для розуміння логіки розвитку світової культури, її ролі у прогресі людства; прищепити студентам уміння орієнтуватися в складних проблемах загальної теорії культури.

Предмет навчальної дисципліни - закономірності виникнення та розвиток світової культури на різних етапах історії людства.

Методика викладання передбачає читання лекцій, проведення семінарських занять, індивідуальну самостійну роботу студентів.

Вивчення навчальної дисципліни дозволить здобувачам вищої освіти *знати*:

- цивілізаційні витоки і детермінанти світової культури;
- базові поняття курсу «Історія світової культури»;
- світоглядну сутність основних етапів розвитку світової культури як цілісного явища;
- основні етапи формування художніх стилів та напрямків у світовій культурі.

вміти:

- аналізувати різноманітні явища світової культури;

- оцінювати значення світових культурних досягнень та внесок у них видатних діячів культури;
- охарактеризувати закономірності розвитку культурно-історичних епох, стилів і напрямків, національних шкіл у культурі;
- узагальнювати висновки про особливості історичних етапів та головних тенденцій розвитку світової культури;
- використовувати набуті навички та вміння у подальшій професійній діяльності, формуванні власної культури.

Як одна з навчальних дисциплін міждисциплінарного характеру «Історія світової культури» потребує елементарних знань з суміжних гуманітарних предметів (філософії, історії, соціології, історії музики), комбінує та доповнює їх для кращого розуміння історико-культурних процесів. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця навчальна дисципліна тісно пов'язана з такими дисциплінами, як «Історія світової музики», «Культурологія», «Філософія», «Естетика», низкою спеціальних курсів окремих тематичних курсів, створюючи фундамент для їх кращого розуміння.

Зміст заняття визначається його темою. Проблемні навчальні питання, що стосуються сутності історії світової культури, її феномену, наповнені інформацією теоретичного характеру. До поглибленого вивчення віднесено питання про формування та розвиток історичних етапів світової культури від прадавніх часів до сучасності. На семінарські заняття виносять питання, що мають ключове значення для кожної теми, та мають дискусійний потенціал, сприяючи формуванню власної точки зору студентства на історію світової культури.

Для ефективною та оперативною комунікації зі студентством задля розуміння ним структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовуються електронна пошта та платформа ZOOM. Під час навчання та для взаємодії зі студентством застосовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для виконання навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для лекційних та практичних занять) тощо.

Перелік тем

Тема 1. Предмет курсу «Теорія та історія світової культури». Первісна культура.

Тема 2. Культура стародавніх цивілізацій.

Семінар. Особливості розвитку стародавніх культур Єгипту, Месопотамії, Індії, Китаю.

Тема 3. Антична культура: Стародавня Греція.

Семінар. Особливості розвитку Давньогрецької культури, її роль у подальшому розвитку європейських культур.

Тема 4. Антична культура: Стародавній Рим.

Семінар. Особливості розвитку культури Давнього Риму. Роль античної культури в розвитку європейської та світової культури.

Тема 5. Культура Візантії.

Семінар. Культура Візантії як своєрідний “міст” від античності до середньовіччя, культурою Заходу та Сходу. Особливості виявлення їхнього синтезу.

Тема 6. Культура європейського Середньовіччя.

Семінар. Характерні риси культури раннього, зрілого та пізнього Середньовіччя.

Тема 7. Європейське Відродження. Реформація і становлення культури Нового часу.

Семінар. Історичні передумови становлення культури Відродження. Особливості художнього осмислення дійсності в добу Відродження..

Тема 8. Культурно-історичне значення Раціоналізму та Просвітництва в контексті європейської та світової культур.

Семінар. Основні домінанти культури європейського просвітництва.

Тема 9. Культура Європи першої половини XIX ст.

Семінар. Особливості розвитку європейської культури першої половини XIX ст. Романтизм та реалізм в мистецтві XIX ст..

Тема 10. Культура Європи другої половини XIX ст.

Семінар. Особливості розвитку європейської культури другої половини XIX ст.

Тема 11. Світова культура кінця XIX - першої половини XX ст.

Семінар. типи мислення в контексті світосприйняття людини першої половини XX ст.

Тема 12. Культура XX ст. Сучасна типологія світової культури.

Семінар. Основні напрями сучасного мистецтва; виявлення діалектики природного, соціального і культурного.

Тема 13. Світова культура другої половини XX -початку XXI ст. Основні тенденції розвитку культури початку XXI ст.

Семінар. Постмодерністичні тенденції в культурі другої половини XX ст.; світова культура на початку XXI століття.

Форми та технології навчання

Навчання відбувається у формі лекції, семінарського заняття, диспуту, презентації з обов'язковим використанням інформаційно-комунікативних технологій при підготовці до занять.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни матеріали розміщуються у відповідній групі на платформі MOODLE.

Методи контролю

Методи контролю

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування і письмового контролю на семінарських заняттях. Загальний підсумковий контроль полягає у підведенні підсумків у виконанні усіх практичних завдань, що виконувалися протягом семестру, усуненням прогалин у засвоєнні окремих питань курсу та вирішенням питання про готовність кожного студента до заліку. Підсумкове семестрове оцінювання результатів навчальної діяльності студентів проводиться на заліку за стобальною системою в кінці VI семестру.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відповідь або доповнення на семінарах	20
2.	Реферат або презентація на обрану тему	10
3.	Відвідування лекцій	5

4.	Підсумкова контрольна робота	15
5.	Залік	50
	Всього	100

Критерії оцінювання

А (90 – 100) Відмінно – відмінне виконання роботи з незначною кількістю помилок. Студент має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення, здатний використовувати знання у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення, аргументувати їх. На високому рівні володіє матеріалом, вміннями й навичками комплексного аналізу художнього твору, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, висловлює власні думки, самостійно оцінює явища літератури й культури, виявляючи власну позицію щодо них.

В (82-89) Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками. Студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), робить висновки, виправляє допущені помилки; відповідь студента повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень; він здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності, володіє матеріалом та навичками комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює літературні явища, працює з різними джерелами інформації, систематизує, узагальнює та творчо використовує дібраний матеріал.

С (74-81) Добре – загалом правильна робота з певною кількістю грубих помилок. Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний вирішувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності. Його знання є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки й залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його логічна, хоч і має неточності, володіє матеріалом та навичками комплексного аналізу літературного твору, застосовує теорію в конкретних ситуаціях, демонструє правильне застосування матеріалу, складає порівняльні характеристики, добирає аргументи на підтвердження власних міркувань, вживає відомі факти, поняття для виконання стандартних навчальних завдань.

Д (64-73) Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків. Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. Він вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, знає зміст твору, може переказати значну його частину, з допомогою викладача виділяє головні епізоди, уміє формулювати думки, називає риси характеру літературних героїв, встановлює окремі причинно-наслідкові зв'язки, дає визначення літературних термінів з прикладами, володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим викладачем зразком, наводить окремі приклади з тексту.

Е (60-63) Задовільно – виконання задовольняє мінімальним критеріям. Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Знає зміст твору, переказує окрему його частину, знаходить у тексті приклади відповідно до сформульованого завдання, висловлює оцінювальне судження і доводить його одним-двома аргументами, завершує відповідь простим узагальненням, дає визначення літературних термінів.

ФХ (35-59) Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати. Студент розуміє навчальний матеріал і може відтворити фрагмент з нього окремим реченням (називає окремі факти з життя і творчості письменника, головних персонажів твору, упізнає за описом окремого персонажа твору, упізнає, з якого твору взято уривок тощо). Або розуміє навчальний матеріал і

за допомогою викладача дає відповідь у формі висловлювання (відтворює зміст у певній послідовності, називає на репродуктивному рівні жанр твору, упізнає літературний факт за описом або визначенням).

F (0-34) Неприйнятно – необхідна серйозна подальша робота. Студент має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна доступна для засвоєння більшістю осіб з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

Навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою. За бажанням студентів та достатнього рівня володіння англійською мовою допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних тематичних онлайн-ресурсів.

Позааудиторне навчання

Заохочується участь студентства у публічних наукових заходах (відкритих лекціях, презентаціях та виступах на конференціях) та позааудиторна активність у вигляді екскурсій до музеїв, відвідування виставок, театрів тощо.

Рекомендована література

1. *Дейвіс Норман. Європа: Історія* / Пер. з англ. П. Таращук, О. Коваленко. Київ, Видавництво Соломії Павличко “Основи”, 2001. 1463 с.
2. *Історія світової культури: Навч. пос. для студ. гуманіт. спец. вузів* / Л.Т.Левчук, В.С.Гриценко, В.В.Єфименко та ін. Київ: Либідь, 2000.-368 с.
3. *Історія та теорія світової і вітчизняної культури: Навч. посіб./* За ред. А.К.Бичко. Київ, 1993.
4. *Історія європейської ментальності./* За ред. П. Дінцельбахера. Львів, 2004. С.9 – 14.
5. *Культурологія: українська та зарубіжна культури: навч. Посіб. /* М. М. Закович, І. Я. Зязюн, О. М. Семашко та ін.; За ред. М. М. Заковича. 3-тє вид., стер. Київ: Знання, 2007.
6. *Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття: навч. посіб. Київ: Т-во “Знання”, КОО, 2002. – 214 с*
7. *Сіверс В.А. Історія світової культури : підручник /* В.А. Сіверс. НАКККіМ, 2011 - 368 с.
8. *Українська і зарубіжна культура ХХ століття: навч. Посіб. Київ: Т-во “знання”, КОО, 2002.*
9. *Художня культура світу: Арабо-мусульманський культурний регіон. Африканський культурний регіон. Індійський культурний регіон. Далекосхідний культурний регіон. Латиноамериканський культурний регіон. Північноамериканський культурний регіон: Навч. посібник. /* Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна, Л. М. Масол та ін.; За ред. Н. Є. Миропольської. Київ , 2003.
10. *Художня культура світу: Європейський культурний регіон./* Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна та ін.; Навч. посібник. Київ, 2001.
11. *Ярошенко Т.М. Регіональна типологія культури: Навч. посібник. –* Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 236 с.

Додаткова література

1. *Балей С.* Зібрання праць: У 5 т. і 2 кн. Львів–Одеса: ІФЛІС ЛФС «Cogito», 2002. Т. 1. 488 с.
2. *Балей С.* З психології творчості Шевченка. Львів: Шляхи, 1916. 91 с.
3. *Балей С.* Нарис психології. Львів ; Київ : Видавн. спілки «Нові шляхи», 1922. 139 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://web.nlu.org.ua/view.html?id=814>
4. Балух В. О., Коцур В. П. Культура ранньомодерної Європи: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Харків: Фоліо, 2017. 495 с.
5. Білецький А. О. Міфологія і міфи античного світу <http://litopys.org.ua/slovmith/slovvm02.htm>
6. Бергсон А. Творча еволюція. Київ: Видавництво Жупанського, 2010. 318 с.
7. Бердяєв М. «Сенс творчості. Досвід виправдання людини» / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.vehi.net/berdyayev/tvorch/index.html>
8. Бровко М. М. Мистецтво : філософсько-культурологічні виміри : монографія. Київ : видав. центр КНЛУ, 2008. 237 с
9. Варзар І. Політична етнологія як наука. Київ: Школяр, 1994. 215 с.
10. Вазарі Д. Життєписи найславніших живописців, скульпторів та архітекторів / пер. Анатоль Перепадя, Петро Соколовський. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Vazari_Dzhordzho/Zhyttiypysy_naislavetnishykh_zhyvopystiv_skulptoriv_ta_arkhitektoriv/
11. Вівчарик М.М. Україна: від етносу до нації: Навч. посіб. Київ: Вища шк., 2004. - 239 с.
12. Гатальська С.М. Тип культури та її цивілізаційні форми як предмет філософії культури. // Гатальська С.М. Філософія культури. Підручник. Київ, 2005. С. 44-74.
13. Герчанівська П. Е. Культура в парадигмах ХХ–ХХІ ст. Київ: НАКККиМ, 2017. 378 с.
14. Гірц Кліфорд. Інтерпретація культур. (Вибрані ессе). Київ, 2001. С. 9 – 42.
15. Гобс Т. Левіафан. Київ: Дух і літера, 2000. 606 с.
16. Грищенко В.С. Культура епохи Просвітництва // Історія світової культури. К., 1994.
17. Гуменюк Т.К. Пост-сучасне мислення: естетична рефлексія і мораль постмодерну.//Наукові записки. Релігієзнавство. Культурологія, Філософія. НПУ ім. М.П.Драгоманова, Вип.6. 2001, с.86-90.
18. Гуменюк Т.К. Філософський дискурс постмодернізму (до постановки питання).// Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: Випуски IV-V: 36. Наук. Праць: У 2-х частинах. Частина 1. Київ, 2000, с.117-129.
19. Гурова І.В. Світова, національна, етнічна культури в сучасному культурному просторі: структурно-функціональний підхід/ Культурологічний альманах № 3, 2022 <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/89>
20. Гусерль Е. Ідеї чистої феноменології і феноменологічної філософії: Книга перша. Загальний вступ до чистої феноменології; пер. з нім. і коментарі В.Кебуладзе. Харків: Фоліо, 2020. 348 с.
21. Гусерль Е. Картезіанські медитації. Вступ до феноменології / пер. з нім. Андрій Вахтель. Київ: Темпора, 2021. 304 с.
22. Данте Аліґ'єрі. Божественна комедія. Київ, 1973.
23. Демчук Р. В. Культурологія: тексти та контексти /наукові записки НаУКМА. Том 127. Теорія та історія культури С. 13-19. <https://core.ac.uk/reader/149241690>
24. Європейська культура епохи середньовіччя : конспект лекцій / Чернівецький держ. Ун-т ім. Юрія Федьковича ; уклад. З.Зайцева. Чернівці, 1998. 48 с.
25. Євтух В.Б., Трошинський В.П., Галушко К.Ю. та ін. Етносоціологія: терміни та поняття. Навч. посіб. Київ: Вид-во УАННП “Фенікс”, 2003. 280 с.
26. Європейська культура епохи середньовіччя : конспект лекцій / Чернівецький держ. Ун-т ім. Юрія Федьковича ; уклад. З.Зайцева. Чернівці, 1998. 48 с.
27. Історія європейської ментальності./ За ред. П. Дінцельбахера. Львів, 2004. С.9 – 14.
28. Ідея культури: виклики сучасної цивілізації / Є. К. Бистрицький, С. В. Пролєєв, Р. В. Кобець, Р. Р. Зимовець. Київ: Альтерпрес, 2003. 192 с.
29. Історія європейської цивілізації. Греція / під ред. Умберто Еко; пер. з італ. Харків: Фоліо, 2015. 864 с.

30. Історія європейської цивілізації. Рим / під ред. Умберто Еко. Харків: Фоліо, 2014. 1104 с.
31. Історія європейської цивілізації Середньовіччя. Варвари. Християни. Мусульмани / за редакцією У. Еко. Харків: Фоліо, 2018. 704 с.
32. Історія світової культури: Навч. посібник / Керівник авт. колективу Л.Т. Левчук. Київ, 2000. 400 с.
33. Історія художньої культури. Західна Європа XIX–XX ст.: підруч. для студ. вищ. навч. закл. мистецтва і культури / В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко; Харк. держ. акад. культури. Харків: ХДАК, 2001. 205 с.
34. Історія художньої культури. Первісність. Стародавній світ: підручник / В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко; Харк. держ. акад. культури. Харків: ХДАК, 1999. 209 с.
35. Історія художньої культури. Середньовіччя. Відродження: підручник / В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко; Харк. держ. акад. культури. Харків: ХДАК, 2001. 189 с.
36. К'єркегор С. Про поняття іронії. URL: https://royallib.com/read/_kerkegor_seren/o_ponyatii_ironii.html#0
37. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали IV міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів, 4-5 лист. 2021 р. М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ: НАКККіМ, 2021. 153 с. https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/Akademiia/Vydannia/Kultura_i_mystetstvo_Tezy.pdf
38. Кун М. Легенди та міфи Стародавньої Греції. Київ, 1992.
39. Ліндсей Д. Коротка історія культури. Від доісторичних часів до доби Відродження: у 2 т. Т. 2. Київ: Мистецтво, 1995. 253 с.
40. Леві-Строс К. Первісне мислення. Київ, 2000.
41. Левчук Л.Т. Психологія: історія, теорія, мистецька практика. Київ: Либідь, 2002. 255с.
42. Левчук Л. Українська естетика: традиції та сучасний стан. Монографія. Черкаси : видавництво «МАКЛАУТ», 2011. 340 с.
43. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник / За ред. А.Яртіся, В.Мельника. 2-е вид. перероб. і доп. Львів : Світ, 2005.
44. Ломанн Ганс-Мартін. Зігмунд Фройд. Біографія. Пер. з нім. Роман Осадчук. Київ: Видавництво Жупанського, 2020. 168 с.
45. Лосєв О. Музична естетика античного світу. Київ: Музична Україна, 1974. 219 с.
46. Маланчук-Рибак О. Культурологія і мистецтвознавство: наукові статуси та взаємовпливи / Вісник ЛНАМ. Серія: Культурологія. Вип. 29. 2016 р. <https://core.ac.uk/download/pdf/144742458.pdf>
47. Митрополит Іларіон (Огієнко І.) Візантійська культура і Україна // Митрополит Іларіон / // Україна: філософський спадок століть. Хроніка – 2000 /Іларіон (Огієнко І.). Київ, 2000. №137-138.
48. На ріках Вавілонських: З найдавнішої літератури Шумеру,. Вавілону, Палестини / Упор. М.Н. Москаленко. Київ: Дніпро, 1991.
49. Наука про культуру: культурологія, kulturoznawstwo, культуроведение, Cultural Studies, culturology. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 338 с.
50. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. Вид. 2-ге, стереотип. С. 308- 332. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlenko_Yurii/Istoriia_svitovoi_tsyvilizatsii_Sotsiokulturnyi_rozvytok_liudstva/.
51. Панченко В.І. Принципи класифікації культурної еволюції та її основні етапи. / Історія світової культури. Навч. Посібник під ред. Л. Левчук. Київ, 2000. С. 24 – 31.
52. Пасько І. Українська ідея на тлі європейської культури // Схід. 1996. № 5 - 6. С. 4-11.
53. Плотницька І. Поняття екології мови в державному управлінні і мовознавстві // Вісн. НАДУ. 2004. № 1. С. 196 - 201.

54. Покулита І.К. Соціологія культури для бакалаврів напряму підготовки «Соціологія». Навчальний посібник. К.: Арістей, 2011. 136 с.
55. Поліщук О. П. *Проблема художнього мислення: посткласичний естетичний дискурс*. Вісник державної академії керівних кадрів культури і мистецтв (2). Київ: Міленіум, 2007. С. 28-33.
56. Роменець В. А. Історія психології XVII століття : Навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1990. 365 с.
57. Роменець В.А., Маноха І.П. Історія психології XX століття : Навч. Посібник. Київ: Либідь, 1998. 992 с.
58. Сіверс В.А. Історія світової культури. Київ: НАКККІМ, 2011. 438 с. http://library.nakkkim.edu.ua:8080/libdoc/knugu/knygy2/mystectvoznavci/sivers_ist.svit.kult.pdf
59. Словник-довідник з археології/Під ред. О.Н.Гаврилук. Київ, 1996.
60. Сміт Д. Ентоні. Національна ідентичність. Київ: Основи, 1994. - 223 с.
61. Татаркевич В. Історія шести понять. Київ: Юніверс, 2001. 368 с.
62. Тойнбі А. Дослідження історії. У 2-х томах. Київ: Основи, 1995.
63. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Харків: Vivat, 2019. 576 с.
64. Філософія Артура Шопенгауера та сучасність: кол. моногр. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 164 с.
65. Франко І.Я. Із секретів поетичної творчості. Повне збір. творів. Т. 31. Київ, 1981.
66. Фройд Зігмунд. [Вступ до психоаналізу](#). Переклад з німецької: Петро Тарашук. Київ: Основи, 1998. 709 стор.
67. Фройд Зігмунд. [Невпокій в культурі](#). Пер. з німецької Ю. Прохасько. Київ: «Апріорі», 2021. 120 с.
68. Художня культура світу: Арабо-мусульманський культурний регіон. Африканський культурний регіон. Індійський культурний регіон. Далекосхідний культурний регіон. Латиноамериканський культурний регіон. Північноамериканський культурний регіон: Навч. посібник. / Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна, Л. М. Масол та ін.; За ред. Н. Є. Миропольської. Київ, 2003.
69. Художня культура світу: Європейський культурний регіон./ Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна та ін.; Навч. посібник. К., 2001.
70. Чорненький Я.Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 392 с.
71. Шацький І.В. Світова культура у творчій та епістолярній спадщині Т.Шевченка / Культура народів Причорномор'я. 2014. № 276. С. 150-153. <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/93362>
72. Ярошенко Т.М. Регіональна типологія культури: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 236 с.
73. Amabile T.M., Hennessey B.A. The Conditions of Creativity // R. Sternberg, T. Tardifs, Eds. The Nature of Creativity. Cambridge: Cambr. Press. 1988. PP. 11-43.
74. Bergande W. The creative destruction of the total work of art. From Hegel to Wagner and beyond // The death and life of the total work of art. Berlin: Jovis, 2014.
75. Eliade M. Die Religionen und das Heilige, Frankfurt a. M. 1986, 300 s.
76. Gadamer H.-G. Gesammelte Werke. Bd. 1. Hermeneutik I. Wahrheit und Methode. Tübingen, 1990. 494 s.
77. Gerasymova-Persydska N. Duration of Stay as Phenomenon of Music from the Second Half of the 20th to the Beginning of the 21st Centuries / N. Gerasymova-Persydska // Lithuanian Musicology. 2015. № 16. P. 135–142.
78. Gruber, Howard E.; Bodeker, Katja. Creativity, psychology, and the history of science. Dordrecht, Netherlands: Springer, 2005.
79. Heidegger M. Beiträge zur Philosophie. Vom Ereignis. Gesamtausgabe. Bd. 65. Hrsg. von F. –W. von Herrmann. – Fr.a.M. : Klostermann, 1994. – S. 4.
80. Heidegger Martin. Einführung in die metaphzisk // Frankfurt der Gesamtausgabe:Vittorio Klostermann GmbH . Frankfurt am Main, 1983. – 236 s.

81. Heidegger Martin. Sein und Zeit //Max Niemeyer Verlag Tebingen: Gutmann & Co., Heilbronn, 1967. – 450 s.
82. Heidegger Martin. Einführung in die metaphysik // Frankfurt der Gesamtausgabe:Vittorio Klostermann GmbH. Frankfurt am Main, 1983. 236 s.
83. Heidegger Martin. Sein und Zeit //Max Niemeyer Verlag Tebingen: Gutmann & Co., Heilbronn, 1967. 450 s.
84. Fornoff R. Die Sehnsucht nach dem Gesamtkunstwerk. Studien zu einer ästhetischen Konzeption der Moderne. Hildesheim, Zürich, New York: Olms, 2004.
85. Fromm E.The Attitude/Creativity and Its Cultivation. New York: Harper and Row, 1959. 377 s.
86. Jameson F. A Singular Modernity. Essay on the Ontology of the Present. – Verso, London – New York. – 250 p.
87. Jung K.G. Die psychologischen Aspekte des Mutterarchetyps. — In: C. G. Jung, Gesammelte Werke. Bd. 9/1. Olten, 1967, S. 91–123.
88. Jung, C. G. Analytical psychology: its theory and practice; the Tavistock lectures. New York : Vintage Books, 1970, 248 p.
89. Lévi-Strauss C. Structural anthropology. New York : Basic Book Publishers Inc, 1963. 410 p.
90. Nietzsche, Friedrich Wilhelm. [Die Geburt der Tragödie, Oder: Griechentum und Pessimismus](#). E.W. Fritsch, 1872. Aesthetics. 143 pages.
91. Philippi Melanthonis. Opera quae supersunt omnia, Volumen XXVII. Brunsvigae, Apud C.A.Schwetschke et Filium, 1859. 362 s. // Электронный ресурс <https://play.google.com/books/reader?id=1kUMAAAAIAAJ&pg=GBS.PR7&hl>.
92. [Safranski](#) Rüdiger, Ein Meister aus Deutschland. Heidegger und seine Zeit. Hanser, München u. a. 1994.
93. The Natural Sciences and the Arts. Aspects of Interaction from the Renaissance to the 20th century. Uppsala: Almqvist & Wiksell 1985. 177 p.
94. Wagner Richard, Das Kunstwerk der Zukunft, 1849, Kap. 5.